

FAMILY CENTRED CARE – „PÉČE ZAMĚŘENÁ NA RODINU“

Podrobná charakteristika family-centred care byla do češtiny přeložena dr. Olgou Starkovou a přednesena na konferenci „Podpora odborníků a rodičů v náročné životní situaci“ v Praze v roce 2001; citovaný text byl oproti své původní podobě mírně jazykově upraven a věcně doplněn:

Family-centred care (FCC) je filosofie péče, která usnadňuje spolupráci mezi rodinou a odborníky, udržuje rovnováhu mezi potřebami rodiny a radami odborníků, jedná s rodiči jako s rovnocennými partnery v ošetrovatelském týmu a v celém procesu léčebné a ošetrovatelské péče, do nějž odborníci vnášejí své odborné znalosti a z těchto znalostí vycházející služby, a rodiče zase informace o svém dítěti a jeho potřebách.

- *FCC je filosofie péče, která uznává a respektuje, že rodina má rozhodující význam v životě dítěte, a tak:*
 - *podporuje rodinu v její přirozené pečovatelské roli,*
 - *prosazuje zachování rodinného způsobu života*
 - *zajišťuje spolupráci rodiny během hospitalizace a léčby*
 - *zajišťuje poskytnutí zdravotních služeb pro děti.*
- *FCC je filosofie péče, která usnadňuje spolupráci mezi rodinou a odborníky, a to tak, že:*
 - *udržuje rovnováhu mezi tím, co rodina chce a potřebuje, a tím, co jí doporučují odborníci*
 - *jedná s rodiči partnersky jako s rovnocennými členy pečovatelského týmu*
 - *odborníci poskytují odborné znalosti a na nich založené služby,*
 - *rodiče poskytují informace vycházející ze znalosti jejich dítěte a jeho potřeb.*
- *FCC předpokládá sdílení kompletních a přesných informací a respekt vůči tomu, že:*
 - *rodiče mohou mít o tom, jaké informace potřebují, jinou představu než zdravotníci*
 - *je důležité, aby zdravotníci průběžně zjišťovali, jakých informací se rodičům nedostává*
 - *potřeba informací na straně rodin bývá různá – někteří rodiče chtějí vědět všechno, jiní téměř nic*
 - *je třeba, aby zdravotníci rodiče aktivně povzbuzovali k vyjádřování jejich priorit,*
 - *je důležité, aby zdravotníci mluvili způsobem, který je konkrétním rodičům srozumitelný, aby s rodiči mluvili tak dlouho, jak bude k pochopení sdělovaných informací zapotřebí, a aby rodičům dávali – a to i v dlouhodobější perspektivě – prostor ke vznášení opakovaných nebo doplňujících dotazů.*
- *FCC respektuje kulturní rozdíly mezi rodinami pacientů a vychází z pochopení toho, že:*
 - *životní hodnoty, názory a víra rodičů i zdravotníků vychází z jejich kultury,*
 - *názory na zdraví, léčbu nemoci i na výchovu dětí a přístupů k dětem vycházejí z jejich kultury,*
 - *názory, životní hodnoty, zkušenosti a víra zdravotníků ovlivňují děti a rodiny, s nimiž pracují*

- zdravotníci musejí ke způsobu života klientských rodin přistupovat citlivě, obzvláště pak tehdy, liší-li se od jejich vlastního.
- FCC uznává též individuální i kulturně-podmíněné rozdíly ve zvládnání náročných životních situací, což v praxi znamená, že:
 - zdravotníci si musejí být vědomi faktu, že odlišné způsoby, jimiž se rodiny vyrovnávají s obtížnými životními situacemi, mohou být založeny na jejich odlišné kultuře nebo vycházet z jejich svébytného individuálního založení,
 - tyto rozdíly je nutno respektovat a neodsuzovat je jako nedostatek spolupráce nebo projev nesouhlasu
 - tyto rozdíly nesmějí být apriori nahlíženy jako projev osobní averze vůči konkrétnímu zdravotníkovi
 - plánování a následné poskytování péče se musí přizpůsobovat individuálním potřebám rodiny a musí být dostatečně flexibilní.
- FCC rozvíjí také služby, které se pružně přizpůsobují aktuálním potřebám konkrétních rodin; jde tedy o přístup, který:
 - podporuje vývoj dítěte a rodiny, nenarušuje existující vazby a vztahy
 - dle potřeb a možností nabízí či zprostředkovává různé typy podpory: sociální, finanční, pečovatelskou,
 - pohotově reaguje na potřeby rodin změnami v poskytované péči a službách,
 - poskytovaná péče a podpora vychází ze skutečných, ne „papírových“ potřeb konkrétní rodiny,
 - odpovídá tomu, co považuje za nejdůležitější rodina, což se vždy nemusí kryt s názorem odborníků.

FCC je přístup založený na uznání toho, že rodina je v péči o dítě a v přístupu k němu primární – dítě je tak v jeho rámci nahlíženo v kontextu svého nejužšího sociálního prostředí a rodina má možnost aktivně ovlivňovat podobu poskytované péče.